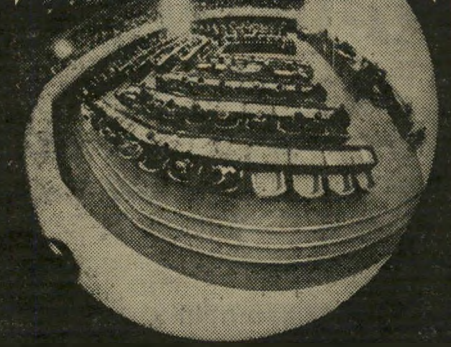

הרשימה ביניים

מאת אורי אבנרי

26-27 באוקטובר 1971

על ראש הסוהר הכובע בוער

מאות אלפי צופי הטלוויזיה ראו את שר-המישטרה כשענה לשאלות למחרת מרד האסירים בכלא אשקלון. הוא נשאל מדוע אינו מאפשר לעיתונאים לבקר בכלא, כדי לגלות את האמת. כדי להתחמק, הכריז כי חברי ועדה הפנים של הכנסת יכולים בכל עת לבקר שם. למחרת היום שלחתי לו בקשה רשמית, בתור חבר ועדה הפנים, לבקר בכלא אשקלון. השבוע קיבלתי את תשובתו, ובה התכחשות מוחלטת להבטחתו. למעשה אומר השר שהוא שיקר למאות אלפי הצופים. והו המיכתב:

טרה

ירושלים, ל' בחשו תשל"ב
19 באוקטובר 1971

לכבוד
הה"כ אורי אבנרי
הכנסת

הה"כ אבנרי הנכבד,

הריני לאשר קבלת מכתבך מה-12 דנא.

אין באפשרותי להייעם לכקשה המועלת במכתבך
שלא במסגרת ועדה הפנים.

הנני מציע איפוא, כי באם הינך מעוניין בכך,
חמנה בעניין זה ליו"ר ועדה הפנים, אשר -
באם ימצא לנכון - יעלה זמא לדיון בישיבת
הועדה.

בכרכה,
שלמה הלל

העמק: ח"כ ס. סורקיס, יו"ר ועדה הפנים, הכנסת.

פירוש הדבר, כי אין חברי ועדה הפנים זכאים אוטורטית לבקר בכלא. כפי שאמר השר באוזני ציבור מאוני גי הטלוויזיה. אמירה זו רק גועדה כדי לתרץ את סירובו לאפשר לעיתונאים לבקר בכלא. ולעמוד על הנעשה בו.

הכנסת נוצלה כאן כדי לחסל את חופש-העיתונות. ברור שהיילל אינו רוצה שמישהו יבקר בכלא ויגלה את האמת. להתחמקות זו יש רק הסבר הגיוני אחד: יש מה להסתיר בכלא, ומגוי וגמור על שר האתראי למנוע כל חקירה בלתי-תלויה.

אפשר כמובן לנסות לקבל את אישורו של יו"ר ועדה הפנים, מרדכי סורקיס. לביקור כזה.

אבל מי שמכיר את סורקיס ואת הדרך שבה הוא ממלא את תפקידו, יודע שזה מגוחך. כי סורקיס רואה את עצמו כקומיסאר של השיל-טון - בענייני בתי-הסוהר, וגם בכל עניין אחר. (בשבוע שעבר ראו צופי-הטלוויזיה שערורייה סורקיסית אחרת. ועדת-הפנים (שכמה מחברי-הכנסת קוראים לה, מאחורי גבו, "הקירקס הנודד של סורקיס") ביקרו במקום בו מוקמת התחנה המרכזית בתל-אביב, ביוזמת אריה פילץ. נגד תחנה זו הושמעו בציבור טענות חמורות ביותר, מבחינת הוצאות, המיקום, דרכי-הגישה, וכו'. והנה, עוד לפני גמר הביקור, מול מצלמת הטלוויזיה, שפך סורקיס קיתון של דברי שבה והלל קיצוניים על התחנה ועל פילץ אישית - עוד לפני כל ברור בוועדה!). פניתי אל סורקיס, ודרשתי שתיתן לי האפשרות לבקר בכלא ללא הודעה מוקדמת, ולבדי. סורקיס סירב לטפל בזה. הומין אותי להקשיב לדברי שר-המישטרה בוועדה, ודיבר באופן כללי על ביקור מאורגן באחד הימים.

כל ילד יודע מה זה "ביקור מאורגן" בבית-הסוהר. מנקים ומשפצים את המקום במשך שבועות, מסלקים או מפחידים את עושי-הצרות העלולים לפתוח פה, ונמנעת כל אפשרות לגלות את האמת. כבר הייתי בסוהר כזה עם סורקיס והוועדה. הוא נסתיים במסיבת-רעים לבבית, בה התחרו סורקיס ונציב בתי-הסוהר זה בזה באמירת דברי הלל איש על רעהו. כשהערתי שראיתי כמה דברים מפירים, נאמר לי שידוני בזה, בבוא העת.

דרשתי אז שחוקם ועדת-מישנה פרלמנטרית, אשר חברה יורשו לבקר בכל עת בכל בית-כלא. התנדבתי להשתתף בוועדה זו, ולהקדיש לה את מרבית זמני. סורקיס אמר שיחשוב על כך.

זה היה לפני שנה. הוא עדיין חושב.

פרשה זו חשובה - כי היא מוכיחה מהו תפקידם האמיתי של ועדות-הכנסת, בעניינים מסוג זה. מי שמשלה את עצמו כי ועדת כאלה יכולות לש-מור על זכויות האדם מול שרירות הביורוקרטיה או המישטרה, משלה את עצמו. הדבר מסודר ומאורגן בצור רה ששום חקירה בלתי-תלויה אינה אפשרית. כשהדבר נוגע לגורלם של אסירים, המופקרים לשבט ולחסד בידי סוהריהם, מעורר הדבר בעיית-מצפון חמור רה ביותר.

כמו להקה של חלמורה

במזל טוב, נפתחה המחצית השנייה של כהונת הכנסת השביעית, ביום הולדתו של דויד בן-גוריון. זה יכול היה להיות טכס מרשים, או לפחות נוגע ללב. אבל הכנסת אינה מתאימה לעניינים טיכסיים. שורת בה מסורת הקונגרסים הציוניים, שהיו בורסה של עסקנים. אחרי ימי הרצל, שהיה איש טיכסי מוב-חק, אי-אפשר היה לקיים שם טכסים מכובדים.

בן-גוריון דיבר, וכרגיל פרש יריעה שהשתרעה מ-בריאת העולם עד מעשיו שלו עצמו. היסטוריון יקרא את הדברים בחיוך סלחני, כי בן-גוריון לא היה מעולם אלא פוליטיקאי מקצועי, בעל תחביב של הגיגים היס-טוריים.

אך אם היו דברי בן-גוריון רזודים למדי, הרי הם היו עמוקים ללא כל השוואה יותר מכל מה שנאמר כיום בכנסת. דרוש מדי פעם נאום של בן-גוריון, כדי להבליט עוד יותר עד כמה ריקה הכנסת מתוכן איני טלקטואלי, ועד כמה רחוקים חברי הממשלה הנור-כחית מכל מחשבה החורגת מטווח של כמה חודשים. אפשר היה כימעט להתגעגע חזרה לימי בן-גור-זון, שבהם דובר לפחות על טווח רחוק יותר - ולוא גם בצורה חובבנית בלבד.

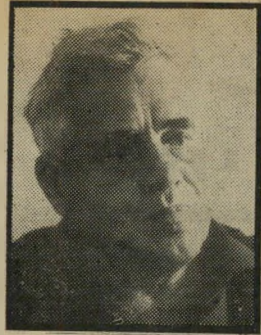
בהשוואה לגולדה, בן-גוריון הוא באמת ענק איני-טלקטואלי.

זה התברר כבר למחרת היום, כשמסרה גולדה את הודעתה המדינית ונפתח עליה ויכוח כללי. ההודעה היתה ריקה מכל תוכן מחשבת, וכל תוכנה היה אולטימטום לניכסון: „או שתתן פאנטומים, או ש- - -”

הוויכוח שלאחריה היה, אולי, האפור והריק ביותר שנתקיים אי-פעם בכנסת. פשוט לא היה לאיש מה לומר.

תקואליציה הגדולה, משמואל תמיר עד משה סנה, חזרה על הצגה ישנה, כמו להקת-חלמורה ותיקה-זוית-קה. כל אחד ידע מראש מה תפקידו. רימלט מנח"ל וחזן ממפ"ם חזרו על גישת הממשלה בהדגשות שונות, אחת בנימה ימנית והשני בנימה שמאלית. בין שניהם לא היה שום הבדל. (הנסיון של גנ"ל לגלות הבדל כל-שהו בין בניו ובניו גולדה הוא כימעט פאתטי.) תמיר וסנה הציעו הצעות משלהם, איך להסביר את המדי-ניות הממשלתית בצורה יעילה עוד יותר, לחוגי הימין והשמאל בעולם.

מכיוון שרק"ח חוזרת על העמדות השגורות של מוסקבה, תוך הצדקת היחס הסובייטי ליהודים ושי-מוש בסלאנג הקומוניסטי השיגרתי, אין דבריה מגיעים אלא לחוגים קומוניסטיים. נשארנו, על כן, הגורם

חזן

רימרט

היחידי בכנסת היכול להציג עמדה אומוזיוניית אחרת - ודומני שהדבר ברור כיום לכל חברי הכנסת, המתייח-סים לדברינו בלי כל קשר לכוחו המיספרי הזעום.

הצעת-החוק הפרטית הראשונה של המושב הונחה באותו יום על שולחן הכנסת. היתה זאת הצעתנו: „חוק הסכמים קיבוציים (תיקון), תשל"ב-1971”.

עיקרו: לשום חוזה קולקטיבי לא יהיה תוקף, אם לא אושר בהצבעה חשאית עליידי שלושה רבעים של ציבור העובדים שהוא חל עליו.

היתה זאת, כמובן, ההכנה שלנו למערכה הגדולה: המאבק על חוק איסור השביתות, המאפיל ברגע זה על כל עיסוקי הכנסת.

השבוע הגשנו שוב שורה של שאליות. שהוכנו עליידי אמנון זכרונני. בין השאר:

נגד הפלייה -

מחוק לישראל

אל: שר המשפטים

שופט בית-המשפט העליון, מר חיים כהן, הגדיר כ„חרפה” את העובדה, שישראל טרם אישרה את האמנה הבינלאומית נגד הפלייה גזעית, ואת האמנה נגד הפלייה דתית.

הנני מבקש לדעת: מהן הסיבות לאי אישור האמנות הנ"ל?

כמה עלתה

מצודת כפיר?

אל: שר הבטחון

(1) כמה עלתה בדיוק בניית מצודת כפיר, כולל הציוד שנרכש להחזקת המצודה?
(2) מי אישר את ההוצאה הנ"ל?

מדוע אין

מיכרז בטווח?

אל: שר האוצר

לאחרונה נמתחה ביקורת ציבורית חריפה על מיפ-עלי הטוטו.

גם „ועדת עצינו” דנה בסוגיה זו. בעיקבות הבי-קורת שנמתחה הוצע כי ייערך מיכרז בין הרוצים להפעיל את מפעלי הטוטו, או שהפעלתו תימסר למיפ-על הפייס.

הנני מבקש לדעת:

- (1) האם הצעות דלעיל נבדקו?
- (2) אם נבדקו - מה העלתה הבדיקה?
- (3) האם באו בדברים עם מיפעל הפייס. על מנת לברר נכונותו לקבל על עצמו להפעיל את הטוטו?
- (4) האם נבדקו עם מיפעל הפייס - מה עמדת עילה את הטוטו?
- אם נבדקו:
- (א) על-ידי מי נערכה הבדיקה?
- (ב) מתי נערכה הבדיקה האחרונה?
- (ג) מה העלתה הבדיקה?